

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Адміністративне судочинство»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Право»
Факультет	юридичний
Кафедра	кафедра кримінально-правових та адміністративно-правових дисциплін
Семестр	6
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська
Викладач	доц.каф. Щербаков В.В.
Контактна інформація	shcherbakov@megu.edu.ua

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Адміністративне судочинство є однією з основних форм відправлення правосуддя, завданням якого є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту. Особливо важливим воно є сьогодні, під час будівництва в Україні правової держави, одним з завдань якої є здійснення повноцінного захисту прав, свобод і інтересів приватних осіб від зловживань суб'єктів владних повноважень.
Мета та цілі	Метою дисципліни є сприяння становленню сучасного всебічно-розвинутого висококваліфікованого фахівця-юриста для органів внутрішніх справ, формувати та розвивати правові знання студентів, уміння аналізувати нормативно-правові акти та інші документи; виробляти навички самостійного аналізу адміністративно-правових явищ, умінь застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації; виробляти настанови на оволодіння професійними вміннями та навичками. Основними цілями дисципліни Адміністративне судочинство є: засвоєння основних теоретико-правових положень, що стосуються: сутності, предмета та принципів адміністративного судового процесу; структури адміністративної юстиції та компетенції адміністративних судів; видів підсудності адміністративних справ та наслідків недотримання правил підсудності; правового статусу суб'єктів адміністративного судочинства

<p>Результати навчання</p> <p>Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми</p>	<p>У результаті вивчення курсу «Адміністративне судочинство», здобувачі вищої освіти повинні володіти такими програмними результатами навчання: визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин; оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему; надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p> <p>Soft skills (соціально-психологічні аспекти професійної компетентності): здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність логічно мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, презентувати себе і свою позицію; діяти відповідально.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Кримінальне право; Кримінальний процес; Цивільне право; Цивільний процес; Конституційне право.</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
<p>Тема 1. Загальні положення адміністративного судочинства.</p>	<p>Адміністративна юстиція як передумова утвердження верховенства права. Поняття і завдання адміністративної юстиції. Світові моделі адміністративної юстиції. Запровадження адміністративної юстиції в Україні: історія та сучасність. Поняття адміністративного судочинства. Завдання та принципи адміністративного судочинства. Кодекс адміністративного судочинства України: предмет регулювання; структура: основні поняття.</p>	<p>Анотація матеріалу, практичні завдання</p>
<p>Тема 2. Організація адміністративного судочинства</p>	<p>Загальна характеристика адміністративної юстиції сучасної України. Співвідношення понять адміністративної юстиції та адміністративної юрисдикції. Адміністративне судочинство як складова адміністративної юстиції. Адміністративне судочинство як складова адміністративної юстиції. Судові виклики та інші повідомлення. Склад суду та відводи у адміністративному судочинстві</p>	<p>Практичні завдання</p>
<p>Тема 3. Адміністративна юрисдикція і підсудність адміністративних справ.</p>	<p>Поняття предмету адміністративної юрисдикції. Поняття публічно-правових спорів та їх види. Межі предмету адміністративної юрисдикції. Предмет адміністративної і конституційної юрисдикції. Предмет адміністративної і кримінальної юрисдикції. Предмет адміністративної і цивільної (господарської) юрисдикції. Поняття підсудності адміністративної справи. Предметна підсудність адміністративних справ. Територіальна та інстанційна підсудність. Адміністративний позов: поняття, зміст та структура. Вимоги до позовної заяви.</p>	<p>Практичні завдання</p>

Тема 4. Провадження в суді першої інстанції.

Порядок та умови відкриття провадження в адміністративній справі.
Підстави для відмови у відкритті провадження та правові наслідки відмови судом у прийнятті заяви.
Мета та зміст стадії підготовки справи до судового засідання. Примирення сторін під час підготовчого провадження. Об'єднання і роз'єднання справ.
Порядок забезпечення адміністративного позову. Судове доручення. Відмова від адміністративного позову та визнання адміністративного позову.
Пропозиція суду про надання додаткових доказів. Примирення під час підготовчого провадження.
Попереднє судове засідання: мета та порядок проведення.
Судові рішення за наслідками підготовчого провадження. Залишення позовної без розгляду. Зупинення провадження у справі. Підстави для закриття провадження у справі. Підстави та порядок закінчення підготовчого провадження і призначення справи до судового розгляду.
Поняття судового розгляду. Завдання та порядок проведення судового засідання в адміністративній справі.

Практичні завдання

Тема 5. Учасники адміністративного судочинства

Загальна характеристика учасників адміністративного процесу. Поняття адміністративно-процесуальної правосуб'єктності. Сторони в адміністративному провадженні: позивач та відповідач. Правовий статус третіх осіб. Правовий статус осіб, які обслуговують позовне провадження. Правовий статус свідка, експерта та спеціаліста в адміністративно-позовному провадженні.

Практичні завдання.

Тема 6. Докази, судові витрати, строки в адміністративному судочинстві.

Докази в адміністративному судочинстві. Судові витрати в адміністративному судочинстві. Строки в адміністративному судочинстві. Показання свідків, висновки експертів, речові докази в адміністративному судочинстві. Принцип офіційності в адміністративному судочинстві. Джерела доказів в адміністративному судочинстві. Обчислення процесуальних строків. Поновлення та продовження процесуальних строків.

Практичні завдання.

Тема 7. Особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ.

Право на звернення до адміністративного суду. Відкриття провадження в адміністративній справі. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі. Підготовка справи до судового розгляду. Судові рішення за наслідками підготовчого провадження. Судовий розгляд справи. Зупинення провадження в адміністративній справі. Закриття провадження у справі. Заходи процесуального примусу.

Практичні завдання.

Тема 8. Перегляд судових рішень в адміністративному судочинстві.

Суд, який переглядає судові рішення за винятковими обставинами. Підстави для провадження за винятковими обставинами. Строк оскарження за винятковими обставинами. Порядок провадження за винятковими обставинами. Повноваження Верховного Суду України за наслідками провадження за винятковими обставинами.
Підстави для провадження за нововиявленими обставинами. Строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами. Вимоги до

Практичні завдання.

<p>Тема 9.Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах. Заходи процесуального примусу.</p>	<p>заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами та порядок її подання. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами. Судове рішення за наслідками провадження за нововиявленими обставинами.</p> <p>Право на звернення до адміністративного суду. Відкриття провадження в адміністративній справі. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі. Підготовка справи до судового розгляду. Мирова угода у адміністративному судочинстві. Поворот виконання судових рішень. Судові рішення за наслідками підготовчого провадження. Судовий розгляд справи. Зупинення провадження в адміністративній справі. Закриття провадження у справі. Заходи процесуального примусу.</p>	<p>Практичні завдання.</p>
<p>Тема 10. Виконання остаточного судового рішення в адміністративній справі.</p>	<p>Місце виконання остаточного судового рішення в адміністративній справі в структурі адміністративного судочинства. Остаточність судового рішення. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах. Судові рішення, які виконуються негайно. Звернення судових рішень до виконання. Зупинення виконання судового рішення. Примирення сторін у процесі виконання. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах.</p>	<p>Практичні завдання.</p>
<p>Тема 11. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень.</p>	<p>Суб'єктний склад та предмет спорів щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень. Строк звернення до адміністративного суду з приводу оскарження нормативно-правових актів. Підсудність справ з приводу оскарження нормативно-правових актів. Форма адміністративного судочинства, придатна для розгляду справ з приводу оскарження нормативно-правових актів. Повноваження адміністративних судів при вирішенні справ з приводу оскарження нормативно-правових актів. Особливості оскарження та перегляду судових рішень у справах з приводу оскарження нормативно-правових актів.</p>	<p>Практичні завдання.</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова:

1. Кодекс Адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року N 2747IV зі змінами, внесеними згідно із Законом N 5411VI від 02.10.2012р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. N3536, N 37. ст.446.
2. Задирака Н.Ю. Адміністративне судочинство в Україні: актуальні проблеми / Н.Ю. Задирака // Філософія Права. 2011. №3. С. 277281.
3. Курс адміністративного права України: підручник / за заг. ред. Коваленка В.В. – НАВС, 2012. – 808 с.
4. Адміністративне право України. Загальна частина : курс лекцій / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, О.В. Горбач та ін. / за ред. В.В. Коваленка. – 2011. – 395 с
5. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: Навчальний посібник / За заг. ред. Т.О. Коломоєць, Г.Ю. Гулевської. – К.: Істина, 2007. – 152 с.
6. Адміністративне судочинство в Україні: теорія, правове регулювання, практика. Монографія /За заг.ред.С.В.Ківалова, Л.Р.Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 392с.
7. Адміністративний процес України: теорія, практика: підручник / М.І. Смокович, В.М. Бевзенко. Київ: Дакор, 2022. 1256 с.
8. Адміністративне судочинство: навч.посіб. / І.М. Балакарева, І.В. Бойко, Я.С. Зеленська та ін.; за аг. ред.. Н.Б. Писаренко. Х.: Право, 2016. – 312с
9. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / за заг. ред. С.В. Петкова. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 384с.
10. В.Я. Бойко. Зразки процесуальних документів в господарському та адміністративному судочинстві: посібник. Київ: ВД «Дакор», 2018. 256 с.
11. М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. Адміністративний процес України (у схемах): навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2019. 108 с.
12. . Н. Б. Писаренко, І. В. Бойко, О. О. Марченко. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни “Судочинство в адміністративних судах” для студентів магістратури денної форми навчання. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2018. 60 с.
13. Решота В.В. Джерела адміністративного права України: проблеми судового застосування : монографія / В.В. Решота. – Вид 2-е, доопр. І доп. – Львів, ТЗОВ Галицька видавнича спілка, 2018. – 356с.
14. Бліхар М. Адміністративно-правові засоби захисту публічного інтересу // Юридичний вісник. – 2021. №3. –С.41-48 //yurvisnyk.in.ua/v3_2021/7.pdf
15. Боженко Н. В. Зарубіжний досвід досудового врегулювання адміністративних спорів // Актуальні проблеми держави і права. 2017.-Вип.78. С.14-19. <http://apdp.in.ua/v78/5.pdf>

16. ойко О. М. Адміністративне судочинство як процесуальний порядок розгляду та вирішення спорів, що виникають з адміністративних договорів // Право і суспільство. – 2020. - № 6-2. – Ч.1. – С.136-146 // http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/6-2_2020/part_1/23.pdf
17. Амельохін В.В. Адміністративне судочинство у справах про оскарження нормативно-правових актів України: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ В.В. Амельохін; Науково-дослідний інститут публічного права.- К., 2021.- 15с.- 21.00
18. Аблов Є.В. Адміністративне судочинство у справах, пов'язаних з проходженням публічної служби в Україні: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ Є.В. Аблов; Науково-дослідний інститут публічного права.- К., 2020.- 19с.- 23.00
19. Вилков С.В. Адміністративно-правові засади організації надання адвокатами безоплатної правової допомоги: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидатат юридичних наук/ С.В. Вилков; Науково-дослідний інститут публічного права.- К., 2019.- 24с.-21.00

Додаткова:

1. Адміністративне право України. Академічний курс: Підручник: У 2 т. / Відповід. ред. В.Б. Авер'янов: Т.1: Загальна частина. — К. : Юридична думка, 2007. — 591с. Т.2: Особлива частина. — К. : Юридична думка, 2009 — 600с.
2. Адміністративне право України: законодавчі визначення: словник довідник / Інститут права ім. Володимира Сташиса Класичного приватного унту / Ростислав Андрійович Калюжний (уклад.), Сергій Валерійович Петков (уклад.). — Запоріжжя : КПУ, 2009. — 220с.
3. Адміністративне право України: Підручник / Т.О. Коломоєць (заг.ред.). — К. : Істина, 2009. — 475с.
4. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: Навчальний посібник. Вид. 2ге, перероб. та доп. – К.: Атіка, 2009. – 640 с.
5. Кузьменко О. В. Адміністративна юстиція в Україні: Навч. Пос. К.: Атіка, 2007. 156 с.
6. Кузьменко О.В. Адміністративна юстиція в Україні: Курс лекцій. – К.: АТІКА, 2006. – 183 с.
7. Кодекс адміністративного судочинства України в схемах: [Навчальний посібник для юрид. вузів и фак. / Р.С. Мельник, В.М. Бевзенко, Г.О. Пономаренко та ін.]; За ред. А.Т. Комзюка. Харків: Юстініан, 2008. — 144 с.
8. Перепелюк В.Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики. К.:КонусЮ, 2007. 272 с.
9. Курс адміністративного права України: підручник / за заг. ред. Коваленка В.В. – НАВС, 2012. – 808 с.
10. Адміністративне право України. Загальна частина : курс лекцій / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, О.В. Горбач та ін. / за ред. В.В. Коваленка. – 2011. – 395 с.
11. Посібник з основ адміністративного судочинства (для юридичних факультетів та юридичних клінік) / За заг. редакцією Александрової Н.В., Куйбіди Р.О. – К. 2006. 158 с.
12. Н.П. Бортник, О.І. Остапенко, У.М. Парпан, О.В. Скочиляс-Павлів, Н.В. Лесько. Адміністративне судочинство України: навч. посібник; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О.І. Остапенка. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 236 с.
13. Т.О. Коломоєць, О.Л. Соколенко, Д.В. Приймаченко. Адміністративне процесуальне право: навч. посібник; за заг. ред. Т.П. Мінки. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 320 с.
14. Фокіна А. О. Удосконалення форм судового контролю в адміністративному судочинстві України // Часопис Київського університету права. 2019. - № 2. - С. 262-266. // http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2019_2_47
15. Янюк Н. Особливості розгляду публічно-службових спорів адміністративними судами //

- Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2019. Випуск 69. – С.90-98.)
16. Труш М. Застосування принципу офіційного з'ясування всіх обставин у справі в адміністративному судочинстві // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXVIII звіт. наук.-практ.конференції .(3-4 лютого 2022 р.):. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка, 2022. Ч.2. – С.117-121 // https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/chast_2.pdf
  17. Фокіна А. О. Удосконалення форм судового контролю в адміністративному судочинстві України // Часопис Київського університету права. 2019. - № 2. - С. 262-266. // http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2019_2_47
  18. Амельохін В.В. Адміністративне судочинство у справах про оскарження нормативно-правових актів України: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ В.В. Амельохін; Науково-дослідний інститут публічного права.- К., 2021.- 15с.- 21.00
  19. Аблов Є.В. Адміністративне судочинство у справах, пов'язаних з проходженням публічної служби в Україні: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ Є.В. Аблов; Науково-дослідний інститут публічного права.- К., 2020.- 19с.- 23.00
  20. Вилков С.В. Адміністративно-правові засади організації надання адвокатами безоплатної правової допомоги: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ С.В. Вилков; Науково-дослідний інститут публічного права.- К., 2019.- 24с.- 21.00
  21. Кандиба С.В. Адміністративно-правовий захист осіб з інвалідністю в Україні: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ С.В. Кандиба; Науково-дослідний інститут публічного права.- К., 2020.- 18с.- 22.00
  22. Келеберда В.І. Стадії в адміністративному судочинстві в Україні: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ М.В. Вишневський; Науково-дослідний інститут публічного права.- К., 2020.- 25с.- 23.00
  23. Савицький Я.Ф. Адміністративно-правовий статус апеляційних господарських судів в Україні: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ Я.Ф. Савицький; Науково-дослідний інститут публічного права.- К.: КНУ внутрішніх справ, 2019.- 19с.- 20.00
  24. Шулежко В.П. Адміністративне судочинство у справах про протиправність дій суб'єктів владних повноважень в Україні: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ В.П. Шулежко; Науково-дослідний інститут публічного права.- К.: КНУ внутрішніх справ, 2020.- 19с.- 21.00
  25. Кандиба С.В. Адміністративно-правовий захист осіб з інвалідністю в Україні: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ С.В. Кандиба; Науково-дослідний інститут публічного права.- К., 2020.- 18с.- 22.00
  26. Келеберда В.І. Стадії в адміністративному судочинстві в Україні: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ М.В. Вишневський; Науково-дослідний інститут публічного права.- К., 2020.- 25с.- 23.00
  27. Шулежко В.П. Адміністративне судочинство у справах про протиправність дій суб'єктів владних повноважень в Україні: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ В.П. Шулежко; Науково-дослідний інститут публічного права.- К.: КНУ внутрішніх справ, 2020.- 19с.- 21.00
  28. Савицький Я.Ф. Адміністративно-правовий статус апеляційних господарських судів в Україні: Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ Я.Ф.Савицький; Науково-дослідний інститут публічного права.- К.: КНУ внутрішніх справ, 2019.-19с.- 20.00

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України - www.rada.gov.ua
2. Судова влада - <http://court.gov.ua>
3. Вищий адміністративний суд України - <http://www.vasu.gov.ua>
4. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до розкладу, вчасно і в повному обсязі. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчально-методичною літературою (бібліотечні фонди і Всесвітня мережі). Пропущені лекційні заняття відпрацьовуються (усна співбесіда). Відпрацьовувати практичні заняття і самостійні завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Теми 1-11)	60
Підсумковий контроль (екзамен)	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

